

Antti Rinteen hallitusohjelmassa on maininta vanhusasiavaltuutetun tehtävän ja toimiston perustamisesta. Hintalapuksi hallitusohjelmassa määritellään puoli miljoonaa euroa.

Voisi todeta, että jo oli aikakin. Viran perustamiseksi on vuosien varrella luovutettu ministereille liuta adresseja ja lakialoitteita, mutta asia ei ole edennyt.

Kannattaa muistaa, että useat tahot ovat saaneet Suomessa jo puolestapuhujansa. Meillä on esimerkiksi kuluttaja- ja eläinasiames sekä tasa-arvo-, lapsiasia-, tietosuoja- ja yhdenvertaisuusvaltuutettujen virat.

Suomen väestörakenne muuttuu nopeaan tahtiin. Tarvitaan ikäänntyvien puolestapuhuja, jolla olisi käytössään asiantuntijoita eri hallinnonaloilta. Ikäihmiset ovat nyky-Suomessa aiempaa toimintakykyisempiä, mutta silti mahdollisuudet vaikuttaa omiin asioihin saattavat olla rajalliset.

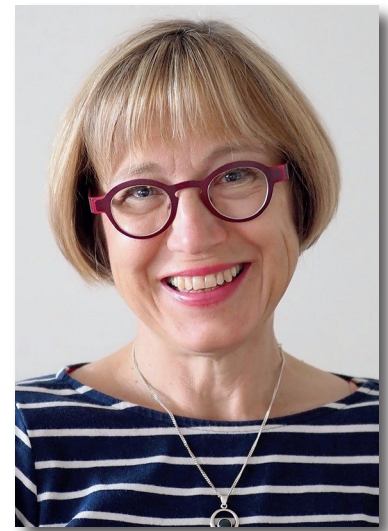
Mitä vanhusasiavaltuutettu voisi tehdä? Ainakin hän laatisi vanhojen ihmisten asemaa ja yhteiskunnassa esiintyviä

epäkohtia koskevia aloitteita. Mutta hänellä olisi muitakin vaikutuskeinoja, kuten suositusten, ohjeiden ja neuvojen antaminen. Tärkeää olisi myös näkyä erilaisilla media-alustoilla.

Tilastollisesti tarkastellen ulkopuolisen avun tarve alkaa kasvaa 80 ikävuo- den jälkeen. Toiveena on, että yhä vanhemmat kansalaiset jatkavat asumista kodissaan mahdollisimman pitkään. Tämän toiveen toteutumiseksi tarvitaan laadukkaita, monipuolisia ja yksilöllisiä palveluita sekä hyviä asumisratkaisuja.

Kun kotona asuva ei saa tarvitsemaansa apua yhteiskunnalta, hän joutuu turvautumaan (iäkkääseen) puolisoon, työelämässä oleviin lapsiin, muihin sukulaisiin, tuttaviiin – jopa naapureihin. Syntyy myös tilanteita, joissa yksinäinen vanhus elää kotinsa vankina ja lähes heitteillä.

Vanhusasiavaltuutetun tehtävänä olisi pitää näistä kaikista puutteista ääntä. Kaikkein tärkein vanhusasiavaltuutetun tehtävä olisi kuitenkin valvoa, että ihmisten oikeus arvokkaaseen ja hyvään elä-

mään toteutuu, iästä riippumatta.

Hallitusohjelmassa mainittu vanhusasiavaltuutettu tulisi ottaa työlliställe – ja pian!

Kirsti Lehtinen

toiminnanjohtaja
kirsti.lehtinen@oaj.fi

Från ord till handling

IAntti Rinnes regeringsprogram omnämns en äldreombudsmans uppgifter och grundandet av en byrå. Prislappen bestäms i regeringsprogrammet till en halv miljon euro.

Man kan bara konstatera att det var på tiden. Under årens lopp har det inlämnats en hel rad med adresser och lagförslag till ministrarna, men frågan har inte gått framåt.

Det lönar sig att komma ihåg, att olika grupper i Finland redan har fått sina försvarare. Vi har till exempel grundat tjänster för konsument- och djurskydd samt tjänsten som jämlikhets-, barn-, dataskydds- och diskrimineringsombudsman.

Finlands befolkningsstruktur ändras i snabb takt. Vi behöver en person som försvarar de äldre och som kan utnyttja experter från olika förvaltningsområden. De äldre i Finland är mer kompetenta,

men ändå kan deras möjligheter att påverka sina egna frågor vara begränsade.

Vad kunde en äldreombudsman då göra? Åtminstone kunde hen ta initiativ till att motverka fel som berör gamla människors ställning i samhället. Men hen skulle också ha andra påverkningssmöjligheter som att ge rekommendationer, anvisningar och råd. Viktigt är också att synas på olika medieplattformar.

Enligt statistiken börjar behovet av utomstående hjälp växa efter 80-årsåldern. Ett önskemål är, att allt äldre medborgare fortsätter att bo i sina egna hem så länge som möjligt. För att uppfylla detta önskemål krävs det högklassiga, mångsidiga och individuella tjänster samt goda boendelösningar.

Då den som bor hemma inte får den hjälp hen behöver av samhället måste hen trygga sig till sin (äldriga) make/maka, till sina barn som är ute i arbetslivet,

andra släktingar, bekanta – till och med till grannarna. Det uppstår också situationer då en ensam gamling lever som en fånge i sitt hem och är nästan helt övergiven.

Äldreombudsmannens uppgift är, att föra oljud om alla dessa brister. Den allra viktigaste uppgiften för äldreombudsmannen är dock att övervaka att människorna rätt till ett värdigt och gott liv förverkligas, oberoende av åldern.

Den i regeringsprogrammet nämnda äldreombudsmannen bör tas upp på agendan – med det snaraste!

Kirsti Lehtinen

verksamhetsledare

Ulla Bäck

översättning

